

**A kisharang akkor szól egymagában,
amikor a gyülekezet az istentiszteleten
a Miatyánkot mondja.
A kisharang közös imádságra hív.**



**Maga a Lélek tesz bizonyosságot a mi lelkünkkel együtt,
hogy Isten gyermekei vagyunk (Rm 8,16)**

Veni Creator Spiritus, gentes tuorum visita

– így énekelt a középkori egyház, mi pedig vele énekelünk – magyarul: „Ó, jöjj teremtő Szentlélek, Látogasd meg a te néped...” (231.ének) és így imádkozunk a konfirmandusainkért (is): „... mert gyenge a mi erőnk és gyarló a mi szívünk. Magunktól nem tudnánk Krisztusban hinni, sem nála megmaradni, de benned reménykedünk. Te minket is újjá teremthetsz!” – Ezért a Teremtéstörténet képeit felhasználva kíséreljük meg a Szentlélek munkáját megérteni.

Pünkösdi ünnepén, az egyház születésnapján a Feltámadás utáni ötvenedik napon (ez a nap más okból a zsidóságnak is ünnepe) a templom udvarán egybegyűltekre és az előttük nyelveken szólva a Lélek általi elragadtatásban megjelenő apostolokra emlékezünk. Emlékező és emlékeztető volt János evangélista, a legfiatalabb tanítvány, az események szemtanúja, aki az első század fordulóján, késő öregkorában Efezusban élt. Ismerte az első három evangéliumot és a pünkösdi események lukácsi hagyományát. Abból, amit tanúként megélt, kiegészítette a már meglevőket – de nem írt meg mindent (Jn20,31). Amit pedig megírt, kora üldözött, hitvalló gyülekezetének, mint első olvasóinak szánta. Hozájuk szól a pünkösdi csoda talán kisebb léptékű – de nem kisebb jelentőségű – előzményeiről.



„Vegyetek Szentlelket!”

A pünkösdi csoda előzménye már maga a Teremtés – Mózes első könyvének képeit rokonítva János evangéliumával: Kezdetben... „Isten Leleke lebegett a mélység színén” (1Móz1,2b)

„Kezdetben volt az Ige... és Isten volt az Ige” (Jn1,1). Pünkösdi közvetlen előzménye a húsvét este.

Azon az estén az ajtók zárva voltak. A tanítványok félték és reszkettek, zűrzavaros gondolatok cikáztak a fejükben, gyászoltak, csalódásaikkal küszködtek, a felfoghatatlan tragédiával, a semmivé vált jövővel, talán ismételve Jézus utolsó szavait a 22. Zsoltár szerint: „Én Istenem, miért hagytál el engem” – és küszködve a hűtlennek és gyávnak bizonyult nagyhangú fogadkozások fiaskójával... Mózes szóhasználatával „kietlen és pusztá”, héberül „tohuwabohu”, ahogy ma értjük: zűrzavaros, kaotikus, átláthatatlan, kiismerhetetlen csődhalmaz... És „Isten Leleke lebegett e mélység színén”. A Kaosz nem akadályozta annak, hogy a Teremtő jelen legyen. A rettegő, megzavarodott, elbukott tanítványi kör és a magukra zárt ajtó nem akadályozta annak, hogy a Feltámadott megjelenjen közöttük, „a mélység színén”.

„Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” – írja János az Igéről. „Legyen világosság” – hangzik a teremtő parancs. Tűnjék el a zűrzavar, oszoljon a téveszmék köde!

A Feltámadottban élet volt, és ez az élet lett az emberek – a zűrzavarban gyötrődő tanítványok – világossága. Legyen tehát élete, legyen világossága a

vergődőknek! – ahogy a Feltámadott mondta, más szavakkal ugyanazt: „Békesség nektek!” Más ajkáról talán köszöntésnek, a közlekedési illemnek tulajdonítanánk a sokkal többet: Az új Teremtés parancsszavát: A zűrzavar, az önmarcangolás, a kölcsönös vádaskodás felszámolását. Az ajándék bűnbocsánat parancsszavát: Békesség nektek! És lőn „világosság”: bűnbocsánat és békesség, belátás és megértés. „És látta Isten, hogy minden, amit teremtett, íme, igen jó”.

Megbocsátani az erősebb tud, akihez a bűn, a más bűne, rosszindulata fel nem ér.

„Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel!”

(A gyenge elfojtja, míg nem robban – ez Kosztolányi Dezső regényírói módszere – vagy összeroppan a súly alatt és Stockholm-szindrómába menekül.) A Feltámadott nem fél megbocsátani, mert semmi sem árthat neki többé. Nem fél megbocsátani, mert ez a küldetése.

„Élet leheletét lehelte az orrába” – indítja el a Terepítő Úr az éppen megalkotott Ádám életműködését, mint a juhász az újszülött bárányt. „Vegyetek Szentlelket!” – kínálja meg a Feltámadott az újonnan világosságra, azaz életre újjáteremtett tanítványokat – az Ezékieltől kapott ígéret szerint (36,27) „Az én lelkemet adom belétek... hogy rendelkezéseim szerint éljete, törvényeim megtartsátok és teljesítsétek.”... „az erő, a szeretet és a józanság lelkét” (2Tim1,7). A Győztes Lelkét! – és a Győztes felhatalmazását: „...töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá...” – „Akinek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak, akikéit megtartjátok, azoknak bűnei megmaradnak” (Jn 10,23)

A tanítványok megbuktak a vizsgán, az eredményük „tohuwabohu”, azaz zűrzavar. Alkalmatlanok voltak az Úr követésére, alkalmatlanok a hűségre. De csődjük nélkül sosem élték volna meg, mi a bocsánat, mi az új kezdet, és minő hatalom adatik az alkalmatlannak bizonyultak kezébe, hogy a Feltámadott lelkével életre kelve életre keltsenek más elesetteket, néven nevezék a bűnt, helyes útra

vezessék az eltévelyedetteket. A missziói parancs (Mt 28,18 kk) mellé megkapják a bűnbocsánat „világosságát” és az Úr felhatalmazását is, a Feltámadott erejével a bátor és nyílt beszédre, oldásra és kötésre.

Nem mellékes, hogy János olyankor látja szükségesnek a más evangéliumokban megírt eseményeket a saját emlékeivel kiegészíteni, amikor a fiatal egyházat élet ellenes kaotikus hatalmak, politikailag a fellobbanó császárkultusz, morálisan a haladónak kikiáltott hellénizmus ideológiája a létében fenyegették. Ugyanez az életellenes „tohuwabohu” ásta meg a római birodalom sírját is. A túléléshez új teremtés szükségeltetett.

Nem véletlenül énekeljük a régiekkel. „Ó jöjj teremtő Szentlélek, látogasd meg a te néped”. Látogasd meg népedet türelmetlen eszmék politikai fenyegetettségében, a haladásnak kikiáltott morális romlás csábításában. Add világosságodat, hogy megítélhessük mi a jó és mi a rossz, add győzelmed erejét, hogy megbízatásunk és felhatalmazásunk szerint igazat szóljunk és benne bátran megmaradjunk, a jó cselekvésében meg ne fáradjunk. „Veni sancte Spiritus!”

Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. ... Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. (Rm8,14.19) Ezt a sóvárgást tükrözik a két háború zűrzavarában született versek menedéket, rendet, új teremtést keresve, Babits Mihály és az alig ismert Turbók Gyula tollából.



Babits Mihály

Vers, apostolokról

S jött az Eke és átszántott a földön -
de ki fog a fölszántott földbe *vetni*?
Hol a jó mag, és hol van aki szórja,
a méltó kar, mely könnyen lendül égnek?

Hol van Péter, aki látta a Krisztust
s látását bölcs lélekkel őrzi s osztja?
És hol van Pál, kinek nyelve hegyén az
»ismeretlen Isten« neve kilobban?

Az Antikrisztusok megsokasodtak;
az ég illata elveszik e bűzben:
Uram, aki vagy, adj jelet magadról,
igazgasd tévedt ebeid szimatját!

Nem a kenyér a minden, sem a fajták
állati tülekvése, ami most van:
krisztustalan próféták, mondjatok már
legalább annyit, hogy nem *ez* a Krisztus.

A Szentléleknek gőze megapadt ma:
tartányaink' betömté az aludt vér.
Tudásunk megfogy, házaink omolnak
és gépeink, mint szíveink, kihülnek.

Nem a holtakat szánom már: az élő
ma százszor holtabb; az eke nem új mag
számára tört utat, hanem kidobta
földünkéből a régit, és elaszunk most.

Vadakként hát, barlagjainkba sunyva,
kik egymást téptük, s még véres vicsorral,
jobb struccfejünket néma kéjbe dugni
s szennyes kortyokban hörpenteni Istent?

Ha nem *igennek*, legalább a *nemnek*
hangzani kéne; a *nem* is talizmán,
a *nem* is lélek, vigyétek a véres
csorda elé, tán meging s hátrahőköl.

Tán *nemet* vettek és *igent* arattok.
Kisebzett és fázik a meztelen föld:
siessetek! hogy új buza borítsa,
mielőtt az esztendő megöregszik.

Bénára, mint megfagyott tag

Bénára mint a megfagyott tag
s keményre verte zuzmarás
gőg a szívünket, rossz varázs:
most megalázatosítottak.

Ajjaj, de hitetlen daloltunk!
Daloltuk a rossz éneket,
a *minden mindegy*-rímeiket:
ideje most már mást dalolnunk!

*

Halljátok énekét a hitnek,
halljátok a jó éneket:
többet nem hinni nem lehet!
akik szenvedtek, mindig hittek.
Halljátok énekét a hitnek!

Mert megalázatosítottak,
ittuk az ecetet s epét,
tapintottuk Krisztus sebét:
most ujjaink örökre jobbak.
Mert megalázatosítottak.

Szemeink is örökre hisznek,
mert láttuk az Ember Fiát
keresztben és a glóriát
kelni nyomában a tövisnek.
Szemeink is örökre hisznek.

Ujjainkat a vér, szemünket
a könny edzette könnyörű
igazulásra, gyönyörű
imának Ahhoz aki büntet.

Látásban és cselekedetben
tébolyunk céllá igazul:
mert így akarta azt az Ur,
hogy ne legyünk többé hitetlen!

Babits Mihály

Zsoltár gyermekhangra

Az Úristen őriz engem
mert az ő zászlóját zengem,

Ő az Áldás, Ő a Béke
nem a harcok istensége.

Ő nem az a véres Isten:
az a véres Isten nincsen.

Kard ha csörren, vér ha csobban,
csak az ember vétkes abban.

Az Úristen örök áldás,
csira, élet és virágzás.

Nagy, süket és szent nyugalma
háborúkat meg se hallja.

Csendes ő míg mi viharzunk
békéjét nem bántja harcunk:

Az Úristen őriz engem,
mert az Ő országát zengem.

Az Ő országát, a Békét,
harcainkra süketségét.

Néha átokkal panaszlom
de Ő így szól: »Nem haragszom!«

Néha rángatom, cibálom: -
tudja hogy csak őt kívánom.

Az is kedvesebb számára,
mint a közömbös imája.

Az Úristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.

Hogy daloljak más éneket,
mint amit Ő ajkamra tett?

Tőle, Hozzá minden átkom:
hang vagyok az Ő szájában.

Lázás hang talán magában:
kell a szent Harmóniában.

S kell, hogy az Úr áldja, védje
aki azt énekli: Béke.

Turbók Gyula

Könyörgés a megtalált Istenhez

Véres völgyekből szűz oromra értem,
hófehér bölcső hintázva ring fenn,
nézd: nehéz utak, bilincs bánatok
súlya szívemben és a térdeimben.

Nem találtalak, mert nem kerestelek,
s jaj, addig ütött két kemény kezed,
míg a dúlt táj üszkös romjai között
életem, íme, hozzád érkezett.

Nézd: örült korszak szégyene ég rajtam,
tépett gögömben hívlak, nincstelen,
nem kell e század sok gyilkos csodája,
csak te kellesz már nékem, Istenem.

A bomba volt a fegyverünk s a vak ész,
egekbe csapó büszke gépmadár,
bár életet hirdettem elvakultan,
száz borzalom jött, ezer új halál.

Trónunk volt a pusztulás, a technika,
palástunk a vad, vérgőzös mámor,
ezer magam keverte mérget ittam
a tébolyult idő poharából.

Véres saruim megoldom előtted,
és várom, Isten, hogy felém intesz,
tudom, hogy itt vagy, oly közel vagy hozzám,
közel szívemhez és térdeimhez.

Magamat kerestem s reád találtam,
téged szólít most sok üszkös sebem,
megtalált Isten, tébolyult világban,
bocsáss magadhoz, irgalmazz nekem!

Ami mögöttünk van...

Nagyon hosszú időszaknak tűnt az elmúlt bő egy esztendő. Sajnos, több hónapon keresztül nem tudtuk nyilvános istentiszteleteket tartani, sem más gyülekezeti alkalmat. Sokan nehezen élték meg a bezártságot, azt, hogy kényszerűen egyedül vannak otthonaikban. Amíg zárva voltak templomaink, addig is minden vasárnap a gyülekezet youtube csatornáján adtuk közre előre rögzített istentiszteletünket, másrészt lehetőség nyílt időnként a Tolna Táj Televízióban evangélikus istentisztelet közvetítésére. Fontos kapcsolódási csatornává lett a Kisharang újság is. Ahol igény volt rá, ott házi úrvacsorát osztottunk.

Ami előttünk van...

Már egyre többen megkapták a védőoltást, vagy átestek a betegségen, így talán lassan hazánkban elérjük azt a helyzetet, hogy vége lesz a bezártságnak. Ahogyan egyre több területen van lehetőség a találkozásra, úgy gyülekezeteink is nyitnak. Bonyhádon és környékén május elején kezdtük el a nyilvános istentiszteleteket. Egyelőre más alkalmat még nem tartunk, de reménységünk az, hogy őszől újra indulnak bibliaóráink, a kóruspróba, és minden más hétközi alkalom. Egyelőre rövidített liturgiával, éneklés és úrvacsora nélkül tartottuk meg ezeket az alkalmakat. Május 10-én presbiteri ülést tartottunk, itt tárgyaltuk meg az újra indulásnak a lépéseit. Egyik fontos döntés, hogy idén Pünkösdkor sem tudjuk megtartani a konfirmációt. Ez azt jelenti, hogy viszont egy közös nyári felkészülést követően október végén kerülhet sor a konfirmációi ünnepre egyrészt azok számára, akik még tavaly konfirmáltak volna, másrészt azoknak, akik idén kerülnének sorra. Reménységünk az, hogy ez a közös készülés talán összetartó csapatot is kovácsolhat össze közöttük. A Bonyhádi Nyári Esték c. programsorozat következő eseményeit szintén ősszel szervezzük meg.

Az egyházmegye terveiben két program is jelen van. Egyrészt egy családi hétvégét kívánunk szervezni július közepén Váralján, ahova várunk minden érdeklődőt. Erről részleteket a közeljövőben jelentetünk meg a gyülekezet facebook oldalán és honlapján egyaránt. Másrészt november 20-án Dombóvárra tervezzük az egyházmegye következő gyülekezeti találkozóját a „Találkozás öröme” címmel.

Örömhír...

Áprilisban kaptuk a jó hírt, hogy a korábban elutasított pályázatunkat, melyet a Kismányoki evangélikus templom felújítása tárgyában adtunk be, mégiscsak támogatja a Miniszterelnökség a Magyar Templom-felújítási Program keretén belül 14.935.200 Ft-tal. Ez azt jelenti, hogy reménységünk szerint idén elkezdjük a templom külső renoválását. Ennek előkészítő munkálatai (tervezés, engedélyeztetés, költségvetés összeállítása) már elkezdődtek.

Megemlékezések, német nyelvű istentiszteletek...

Június 6-án, a bonyhádi istentiszteletünkön emlékezünk meg a gyülekezetből elűzött testvéreinkről. Német nyelvű istentiszteleteink június 13-án, július 18-án és augusztus 15-én lesznek a nyár folyamán. Augusztus 20-án Bonyhádon templomszentelési istentiszteletet tartunk 9 órától.

Az alábbiakban tesszük közzé Püspökeink ünnepi pásztorlevelét:

„Együtt ugyanazon a helyen”

Pünkösdi pásztorlevél

„Mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen...” (ApCsel 2,1)

Isten áldása és ajándéka, hogy hazánkban a koronavírus-járvány szorítása enyhül. A pandémia árnyékában tartott karácsony és húsvét után pünkösöd, az egyház születésnapja végre olyan ünnep lehet, amikor mindnyájan együtt lehetünk ugyanazon a helyen, vagyis személyes jelenléttel ünnepelhetünk templomainkban!

Hálás a szívünk, hogy az egyre nagyobb átoltottság már lehetővé teszi azt, hogy istentiszteleteinken újra énekszóval is dicsérjük megtartó Urunkat, és hogy a hosszú kényszerszünet után újra megnyithatjuk az úrvacsorai asztalokat az Úrral és a hittestvérekkel megélhető legmélyebb közösségre.

Ebben a tekintetben a tavaly nyári erős ajánlásunkat tekintsék irányadónak, vagyis mindenképpen kerüljük a közös kehely használatát, és általában fokozottan törekedjünk a higiéniai előírások betartására. Ilyen körülmények között viszont adjunk hálát azért, hogy az úrvacsora évében ismét élhetünk Krisztus testével és vérével.

Bizunk benne, hogy így teljessé lehet pünkösdi örömünk, és mint az egykori tanítványok, mi is a Lélek ajándékát kapjuk.

Az elmúlt próbás időszakban sok mindenről le kellett mondanunk, de Isten ígéje nem némult el! Köszönjük a lelkészeknek és munkatársaiknak, hogy a modern technikát is segítségül hívva hirdették az evangéliumot. Köszönjük híveinknek, hogy hűek maradtak Isten ígéjéhez és az evangélikus egyházhoz.

Kérjük, az Istennel és az egymással való közösség megélése érdekében törekedjenek az ünnepnap megszentelésére, látogassák bizalommal az istentiszteleteket és az egyéb gyülekezeti alkalmakat. A vasárnap az Úr napja, amikor az ő nevében gyülekezhetünk össze. Mostantól fogva újra éljünk rendszeresen ezzel a lehetőséggel.

Erős vár a mi Istenünk!

Kondor Péter püspök

Dr. Fabiny Tamás elnök-püspök

Szemerei János püspök





Alsónánai Evangélikus templom orgonája
(Fotó: Kirchné Máté Réka)

Ünnepi istentiszteleti rend:

Május 23. Pütkösd vasárnap:

Hidas: 8.30 órakor úrvacsorai istentisztelet
Bonyhád: 10.00 órakor úrvacsorai istentisztelet
Kismányok: 11.30 órakor úrvacsorai istentisztelet
Alsónána: 15.00 órakor úrvacsorai istentisztelet

Május 24. Pütkösd 2. napja (hétfő):

Bonyhád: 10.00 órakor német istentisztelet

Május 30. Szentháromság vasárnapja:

Hidas: 8.30 órakor istentisztelet
Bonyhád: 10.00 órakor istentisztelet
Kismányok: 11.30 órakor istentisztelet

Nyári időszakban:

Hidas: 8.30 órakor istentisztelet (a hónap 2. vasárnapján úrvacsorai)
Bonyhád: 10.00 órakor istentisztelet (a hónap 1. vasárnapján úrvacsorai)
Kismányok: 11.30 órakor istentisztelet
Alsónána: a hónap 1. vasárnapján 15.00 órakor istentisztelet

Áldott pütkösd-i ünnepeket kívánunk a gyülekezet minden tagjának!

Egyházfenntartói járulékot, adományt már személyesen is be lehet befizetni az irodában hétfőn és szerdán.

Kérjük, hogy aki tudja, átutalással vagy a Hungária Takaréknál bankfiókjában készpénz befizetéssel rendezzék az alábbi számlaszámra (Bonyhád-Hidas-Kismányoki Evangélikus Egyházközség; Számlaszáma: 71800013-11141187) a befizető nevének és az összeg céljának pontos megjelölésével. Köszönjük adományait!

Elérhetőségünk:

Evangélikus Lelkészi Hivatal
7150 Bonyhád, Dózsa Gy. u. 67.
Tel.: 74/451-975
Kelemen Józsefné Éva irodavezető
hétfőn és szerdán 9-12 óráig elérhető.
Email: bonyhad@lutheran.hu
Honlap: bonyhad.lutheran.hu
Facebook oldal:
[@bonyhadigyulekezet/](https://www.facebook.com/bonyhadigyulekezet/)

Aradi András lelkész
Tel: 20/824-3574
Email: andras.aradi@lutheran.hu

youtube.com csatorna:
<https://www.youtube.com/channel/UCRnOYER5YSIZutKhJX6pEaw>
vagy beírva a youtube keresőbe:
bonyhádi evangélikus
egyházközség

György Ferenc felügyelő
Tel.: 20/824-6953
Email: gyferi59@gmail.com

Krähling Dániel nyugd. lelkész
Tel.: 20/824-52-29
Email: 46lupus0103@gmail.com

A Kisharang a Bonyhádi Evangélikus Gyülekezet belső használatra szánt, ingyenes időszakos körlevele. Utcai terjesztésre nem kerül. Szerkeszti: Aradi András és Krähling Dániel.